

22.4.2010

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ

Θέμα: **Αναφορά 1395/2009, της Διονυσίας Αυγερινοπούλου, ελληνικής ιθαγένειας, σχετικά με σχεδιαζόμενη κατασκευή ξενοδοχείου στη Ζαχάρω (νομός Ηλείας) και τις συνεπαγόμενες παραβιάσεις της κοινοτικής περιβαλλοντικής νομοθεσίας**

1. Περίληψη της αναφοράς

Η αναφέρουσα, συνήγορος ομάδας κατοίκων του δήμου Ζαχάρως (νομός Ηλείας), μιας περιοχής μεταξύ αυτών που επλήγησαν δριμύτερα από τις καταστροφικές πυρκαγιές στην Πελοπόννησο τον Αύγουστο του 2007, καταγγέλλει ότι οι αρμόδιες ελληνικές αρχές εξέδωσαν άδεια ανέγερσης ξενοδοχείου στην τοποθεσία Κακόβατος στον δήμο Ζαχάρως, περιοχή που περιλαμβάνεται στον κατάλογο περιοχών Natura 2000 στην Ελλάδα (GR 2330005). Η αναφέρουσα επισημαίνει ότι αυτό συνιστά παραβίαση της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας, αλλά και της οδηγίας 97/11/ΕΚ του Συμβουλίου περί τροποποιήσεως της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων δημόσιων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον. Ως εκ τούτου, ζητεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να μεσολαβήσει στις ελληνικές αρχές, ώστε να εφαρμοσθεί η κοινοτική περιβαλλοντική νομοθεσία και να διακοπεί το εν λόγω έργο.

2. Παραδεκτό

Χαρακτηρίστηκε παραδεκτή στις 8 Ιανουαρίου 2010. Η Επιτροπή κλήθηκε να παράσχει πληροφορίες (άρθρο 202, παράγραφος 6, του Κανονισμού).

3. Απάντηση της Επιτροπής, που ελήφθη στις 22 Απριλίου 2010.

Η αναφορά αφορά τη σχεδιαζόμενη κατασκευή ξενοδοχείου στην τοποθεσία Κακόβατος (δήμος Ζαχάρως, νομός Ηλείας, περιφέρεια Νοτιοδυτικής Ελλάδας), εντός περιοχής του

δικτύου Natura 2000. Η αναφέρουσα υποστηρίζει ότι το εν λόγω έργο, σε συνδυασμό με τη λοιπή οικιστική πίεση στην περιοχή, θα βλάψει σοβαρά το τοπικό περιβάλλον, το οποίο έχει επιβαρυνθεί ήδη σημαντικά λόγω των δασικών πυρκαγιών του 2007. Εκτιμά ότι η άδεια κατασκευής του έργου έχει εκδοθεί παρανόμως δεδομένου ότι δεν είχε προηγηθεί ειδική περιβαλλοντική μελέτη σύμφωνα με την ελληνική εθνική νομοθεσία για την περιοχή του δικτύου Natura 2000, ούτε εκτίμηση των επιπτώσεων του έργου σύμφωνα με τις οδηγίες για τους οικοτόπους και τις εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Η αναφέρουσα επισημαίνει περαιτέρω μια σειρά καταγγελλόμενων παραβιάσεων των εθνικών χωροταξικών και πολεοδομικών διατάξεων και των συναφών διοικητικών διαδικασιών για τη χορήγηση οικοδομικών αδειών. Κατά συνέπεια, ζητείται να διακοπεί η εκτέλεση του έργου και να διερευνηθεί η νομιμότητα των διαδικασιών που ακολουθήθηκαν.

Οι παρατηρήσεις της Επιτροπής σχετικά με την αναφορά

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΜΠΙΠΤΟΥΝ ΣΤΟ ΠΕΛΙΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΕΕ

Πρέπει να υπογραμμιστεί ότι οι περισσότερες από τις καταγγελίες τις οποίες διατυπώνει η αναφέρουσα σχετίζονται με εικαζόμενες παραβιάσεις της εθνικής νομοθεσίας (π.χ. παραβίαση του ελληνικού Συντάγματος, παραβίαση εθνικών νομοθετικών πράξεων στον τομέα της πολεοδομίας, διαδικαστικά ζητήματα έλλειψης αρμοδιότητας) και, κατά συνέπεια, δεν εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιότητας της Κοινότητας (ενότητες 3, 4, 5, 7 και 8 της αναφοράς). Ως εκ τούτου, η Επιτροπή δεν νομιμοποιείται να παρέμβει στα εν λόγω ζητήματα.

ΠΙΘΑΝΕΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΕ

Η τοποθεσία Κακόβατος περιλαμβάνεται στον τόπο κοινοτικής σημασίας GR2330005 «θίνες και παραλιακό δάσος Ζαχάρως, λίμνη Καϊάφα, Στροφυλιά, Κακόβατος» που έχει οριστεί από την Ελλάδα ως περιοχή του δικτύου Natura 2000 δυνάμει της οδηγίας για τους οικοτόπους 92/43/ΕΟΚ¹. Επομένως, η τοποθεσία απολαμβάνει το καθεστώς προστασίας που προβλέπεται από το άρθρο 6 της οδηγίας. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας, κάθε σχέδιο το οποίο είναι δυνατόν να επηρεάζει σημαντικά τον εν λόγω τόπο του δικτύου Natura 2000, καθεαυτό ή από κοινού με άλλα σχέδια, εκτιμάται δεόντως ως προς τις επιπτώσεις του στον τόπο, λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησής του, και μπορεί να εγκριθεί μόνον αφού πιστοποιηθεί ότι δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητα του τόπου περί του οποίου πρόκειται. Η απαίτηση αυτή ισχύει επίσης στην περίπτωση της κατασκευής του επίμαχου ξενοδοχείου, εφόσον θεωρείται πιθανό ότι αυτό θα επηρεάσει σημαντικά την τοποθεσία. Από αυτή την άποψη, πρέπει να ληφθεί υπόψη η υπόλοιπη οικιστική πίεση στην περιοχή, αλλά και η υποβάθμιση λόγω των δασικών πυρκαγιών.

Η αναφορά δεν παρέχει συγκεκριμένες αποδείξεις σχετικά με την εικαζόμενη βλάβη του τόπου Natura 2000, όμως εγείρει ανησυχίες σχετικά με τον συνολικό σωρευτικό αντίκτυπο της οικιστικής πίεσης στην περιοχή, η οποία είναι σήμερα πιο ευάλωτη λόγω των δασικών πυρκαγιών.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η οδηγία για τους οικοτόπους δεν απαγορεύει την αδειοδότηση έργων που κατασκευάζονται σε περιοχές του δικτύου Natura 2000, εάν δεν έχει εγκριθεί και

¹ Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 1992 για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας, ΕΕ L 206 της 22.7.1992.

εφαρμοστεί αντίστοιχο σχέδιο διαχείρισης για την περιοχή («ειδική περιβαλλοντική μελέτη», σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία). Ωστόσο, αναμένεται ότι το σχέδιο ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης που έχει εκτελεστεί στην περιοχή, αλλά δεν έχει ακόμη εγκριθεί, θα ληφθεί υπόψη για την αξιολόγηση και αδειοδότηση των συνακόλουθων ειδικών έργων, όπως τα υπό εξέταση έργα τουριστικής ανάπτυξης.

Η οδηγία 85/337/ΕΟΚ¹ (όπως τροποποιήθηκε από τις οδηγίες 97/11/ΕΚ², 2003/35/ΕΚ³ και 2009/31/ΕΚ⁴), η οποία είναι γνωστή και ως οδηγία για την εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΕΠΕ), ισχύει για τους παραθεριστικούς οικισμούς και τα ξενοδοχειακά συγκροτήματα εκτός αστικών περιοχών και για τα σχετικά έργα υποδομής (Παράρτημα ΙΙ, σημείο 12, στοιχείο γ) καθώς και για τα έργα αστικής ανάπτυξης (Παράρτημα ΙΙ, σημείο 10, στοιχείο β). Σε σχέση με τα σχέδια που περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙ, τα κράτη μέλη αποφασίζουν βάσει κατά περίπτωση εξέτασης ή κατώτατων ορίων ή κριτηρίων που καθορίζει το κράτος μέλος, κατά πόσο το έργο θα υποβληθεί σε εκτίμηση (άρθρο 4, παράγραφος 2, της οδηγίας). Το κατώτατο όριο για τα σχέδια κατασκευής ξενοδοχείων, όπως αυτό που αποτελεί αντικείμενο της αναφοράς, σε αστική περιοχή κάτω των 20.000 κατοίκων, είναι 100 κλίνες. Κατά συνέπεια, δεν διαπιστώνεται παραβίαση της οδηγίας ΕΠΕ.

Πρέπει να υπενθυμιστεί ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου (π.χ. C-508/03), η Επιτροπή φέρει το βάρος της απόδειξης και αυτή πρέπει να τεκμηριώσει την παραβίαση από μέρους ενός κράτους μέλους. Προκειμένου να καταδειχθεί ότι οι εθνικές αρχές έχουν υπερβεί τα όρια της διακριτικής τους ευχέρειας, η Επιτροπή δεν μπορεί να περιοριστεί σε γενικόλογους ισχυρισμούς και υποθέσεις, επισημαίνοντας απλώς, λόγω χάρη, ότι ένα έργο κατασκευάζεται σε εξαιρετικά ευαίσθητη περιοχή, χωρίς να παρουσιάζει συγκεκριμένα στοιχεία από τα οποία να προκύπτει ότι οι ενδιαφερόμενες εθνικές αρχές υπέπεσαν σε πρόδηλη πλάνη εκτίμησης όταν συναίνεσαν στην κατασκευή ενός έργου. Η Επιτροπή οφείλει να προσκομίσει ορισμένα τουλάχιστον στοιχεία που να καταδεικνύουν τον πιθανό αντίκτυπο του έργου στο περιβάλλον.

Συμπεράσματα

Η αναφορά δεν παρέχει συγκεκριμένα στοιχεία που να στοιχειοθετούν πιθανή παραβίαση της εφαρμοστέας κοινοτικής νομοθεσίας στην περίπτωση του σχεδιαζόμενου ξενοδοχείου. Ωστόσο, η Επιτροπή θα επικοινωνήσει με τις ελληνικές αρχές προκειμένου να συλλέξει πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνονται ώστε να αποφευχθεί η υποβάθμιση της περιοχής του δικτύου Natura 2000 λόγω εντατικής οικοδομικής δραστηριότητας, περιλαμβανομένης της κατασκευής ξενοδοχείων, λαμβάνοντας συγχρόνως υπόψη την ανάγκη αποκατάστασης μετά τις εκτεταμένες δασικές πυρκαγιές.

¹ Οδηγία 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 1985 για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον, ΕΕ L 175 της 5.7.1985.

² Οδηγία 97/11/ΕΚ του Συμβουλίου της 3ης Μαρτίου 1997 περί τροποποίησης της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον, ΕΕ L 73 της 14.3.1997.

³ Οδηγία 2003/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2003, σχετικά με τη συμμετοχή του κοινού στην κατάρτιση ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων που αφορούν το περιβάλλον και με την τροποποίηση όσον αφορά τη συμμετοχή του κοινού και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη, των οδηγιών 85/337/ΕΟΚ και 96/61/ΕΚ του Συμβουλίου, ΕΕ L 156 της 25.6.2003, σ. 17.

⁴ ΕΕ L 140 της 5.6.09, σ. 114.